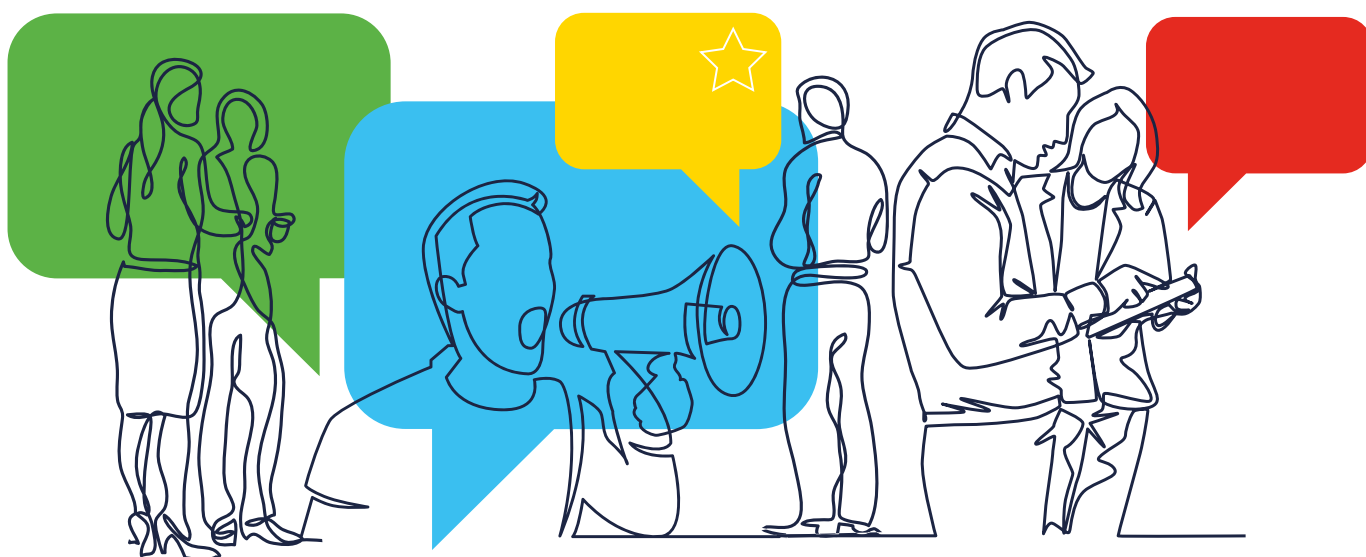

EUROPOS PILIEČIŲ INICIATYVA

„UŽ KOSMETIKĄ BE GYVŪNŲ
KANČIŲ IR EUROPAŲ BE BANDYMŲ
SU GYVŪNAIS“

SUŽINOTI – APTARKITE – PRISIJUNGTI – KREIPTIS PATARIMO

| Turinys

Iniciatyva „Už kosmetiką be gyvūnų kančių ir Europą be bandymų su gyvūnais“	3
Kampanija	4
Kampanijos poveikis	9

1

Iniciatyva „Už kosmetiką be gyvūnų kančių ir Europą be bandymų su gyvūnais“

Europos piliečių iniciatyva „Už kosmetiką be gyvūnų kančių ir Europą be bandymų su gyvūnais“ (angl. Save Cruelty Free Cosmetics – Commit to a Europe Without Animal Testing) yra devintoji sėkminga Europos piliečių iniciatyva (EPI). Ji ragina Europos Komisiją imtis veiksmų dėl gyvūnų naudojimo mokslinių tyrimų, reglamentuojamų bandymų ir švietimo tikslais.

Iniciatyvos tikslai

- Išsaugoti ir sustiprinti draudimą atlikti bandymus su gyvūnais kosmetikos srityje: inicijuoti teisinius pokyčius, kuriais vartotojų, darbuotojų ir aplinkos apsauga būtų užtikrinama niekada neatliekant bandymų su gyvūnais dėl jokių kosmetikos sudedamųjų dalių.
- Pertvarkyti ES cheminių medžiagų teisės aktus: užtikrinti, kad cheminės medžiagos būtų tvarkomos ir žmonių sveikata bei aplinka būtų saugomos nenustatant jokių naujų bandymų su gyvūnais reikalavimų.
- Modernizuoti mokslą Europos Sąjungoje: įsipareigoti pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame būtų pateiktas veiksmų planas, kaip iki dabartinės Parlamento kadencijos pabaigos Europos Sąjungoje palapsniui nutraukti visus bandymus su gyvūnais.

Iniciatyva „Už kosmetiką be gyvūnų kančių ir Europą be bandymų su gyvūnais“ užregistruota 2021 m. birželio 30 d., o parašų rinkimo laikotarpis prasidėjo 2021 m. rugpjūčio 31 d. Iniciatyva buvo sėkminga, piliečiams pavyko surinkti **1 217 916 patikrintų pritarimo pareiškimų, minimalios ribos pasiektos dvidešimt vienoje valstybėje narėje.**

2023 m. sausio 25 d. iniciatyva buvo oficialiai pateikta Europos Komisijai ([pranešimas spaudai](#)). 2023 m. liepos 5 d. Komisija paskelbė komunikatą, kuriuo atsakoma į šią iniciatyvą.

Sėkmės veiksniai:

- remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant ankstesnes Europos piliečių iniciatyvas, parengti tikslai dėl parašų skaičiaus kiekvienoje valstybėje narėje ir pritaikyta rinkodaros strategija, atsižvelgiant į kampanijos eigą;
- numatyti aiškūs, pragmatiški ir pasiekiami tikslai, atitinkantys ES sutartis ir aktualūs visoje ES. Įgyvendinant iniciatyvą pasiekta minimali surinktų parašų riba net 21 valstybėje narėje, taip parodant visos ES paramą bandymų su gyvūnais nutraukimui;
- sukurtas tvirtas partnerių (gyvūnų apsaugos organizacijų ir įmonių) tinklas ir sudarytos sąlygos šiems subjektams kuo lengviau naudoti ir pritaikyti organizatorių parengtus komunikacijos išteklius.

2

Kampanija

Pasirengimas

2014 m. Europos cheminių medžiagų agentūra ir Komisija paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame paaiškino savo nuomonę dėl to, kad tam tikromis ribotomis aplinkybėmis kosmetikos gaminių ingredientai vis dar gali būti bandomi su gyvūnais. Tai paskelbta praėjus vos 18 mėnesių po to, kai buvo visiškai įgyvendinti kosmetikos bandymų ir rinkodaros draudimai, ir tai sukėlė pasipiktinimą ir pasmerkimą visoje ES. Po daugelį metų trukusių kampanijų, kuriomis nepavyko pasiekti politikos pokyčių, penkios didžiausios ES masto gyvūnų apsaugos organizacijos (PETA, „Cruelty Free Europe“, „Euro grupė už gyvūnus“, Europos eksperimentų su gyvūnais panaikinimo koalicija ir „Humane Society International/Europe“) kartu pateikė pasiūlymą dėl Europos piliečių iniciatyvos prieš bandymus su gyvūnais.

Iniciatyvos „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“ organizatoriai kruopščiai parengė iniciatyvos tikslus ir uždavinius, siekdami užtikrinti, kad jie būtų pragmatiški, pasiekiami ir (svarbiausia) atitiktų ES sutartis. Organizatoriai taip pat **gavo teises konsultacijas**¹, siekdami užtikrinti, kad iniciatyva būtų sėkmingai užregistruota.

Pasirengimo etapu kampanijos „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“ organizatoriams pravertė pokalbiai su ankstesniais EPI organizatoriais, iš kurių kampanijų rengimo ir įgyvendinimo **patirties jie pasimokė**.

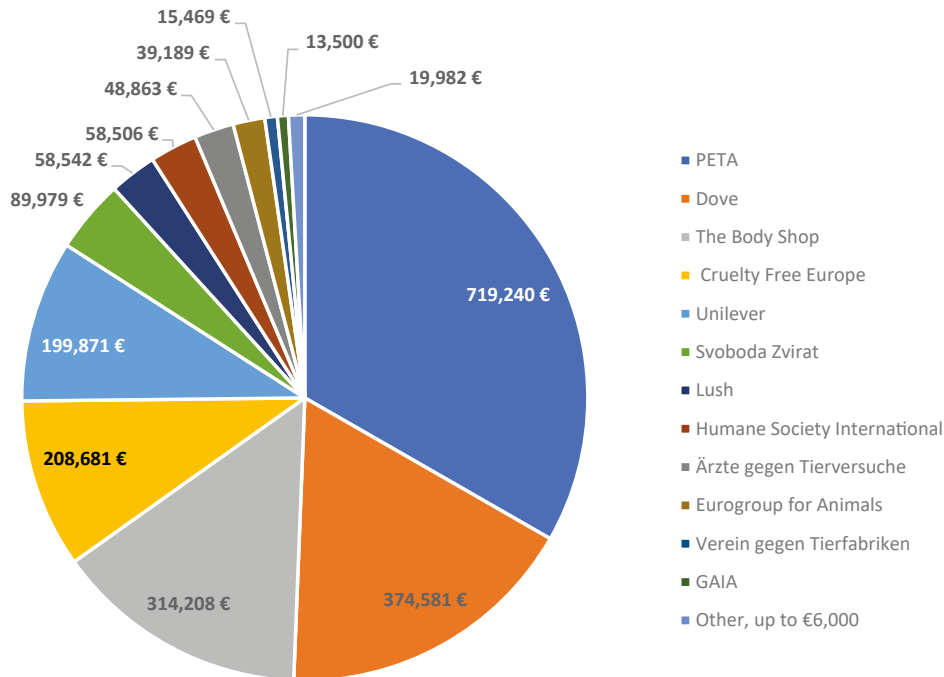
Prieš pradėdant įgyvendinti kampaniją buvo svarbu **sukurti partnerių tinklą, kuris padėtų vykdyti internetinę kampaniją**. Organizatoriai susisiekė su keliomis gyvūnų apsaugos organizacijomis ir bendrovėmis, kurių vertybės buvo suderintos su kampanija „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“, kad padėtų skleisti šios iniciatyvos idėją. Vienas iš pagrindinių veiksnių, užtikrinančių, kad šis partnerių tinklas būtų aktyvus ir veiktų visą kampaniją, buvo nuolatinė **komunikacija ir komunikacijos išteklių**, kuriuos organizatoriai teikė savo partneriams.

Iš viso iniciatyvos „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“ organizatoriai surinko 2 160 615 EUR lėšų ir kitos paramos.

1 Naudodamiesi EPI forum paslauga „Kreiptis patarimo“

Finansavimo šaltiniai (€)

| Kampanijos vykdymas

Iniciatyvos „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“ organizatoriai visų pirma mobilizavo savo partnerių tinklą, **rengė informacinius internetinius seminarus**, sukūrė **specialią skaitmeninių išteklių erdvę** ir bendravo e. paštu. Tačiau vykstant kampanijai organizatoriai vietoje e. pašto ėmė naudoti interneto bendradarbiavimo platformą „Slack“, kurioje galėjo reguliariai skelbti naujausią informaciją, dalytis informacija, atsakyti į klausimus ir susisiekti su partneriais, prireikus pagalbos.

Organizatoriai ne tik **nuolat palaikė ryšius su savo partnerių tinklu**, bet ir suteikė galimybių partneriams **pritaikyti komunikacijos medžiagą** naudojant jų logotipus. Skatindami spaudos ir visuomenės aktyvumą organizatoriai pateikė medžiagos, kurioje akcentavo tam tikras su iniciatyvos tikslais susijusias tarptautines minėtinas dienas (pvz., tarptautinę kačių dieną), ir **parengė medžiagą, skirtą kiekvienam iš trijų iniciatyvos tikslų**. Organizatoriai taip pat pateikė **informacinius vaizdo įrašus ir išteklius, kad padėtų žmonėms naršyti parašų rinkimo platformoje**, ir pasidalijo **įtikinamais vaizdo įrašais įvairiomis kalbomis**, pasitelkę gerai žinomus nuomonės formuotojus ir įžymybes, pavyzdžiui, serą Paulą McCartney, komedijos aktorių Ricky Gervaisą, Suomijos sunkiojo metalo grupę „Lordi“, aktorius Evanną Lynch ir dainininką Redą Canzianą. Organizatoriai taip pat aktyviai bendradarbiavo su vietos spauda, rengė viešas demonstracijas ir gatvės meno kampanijas.

Organizatoriai ne tik derino savo kampaniją su keliais suinteresuotaisiais subjektais ir informacijos sklaidėjais, bet ir užtikrino, kad būtų surinkti būtini duomenys (kai įmanoma), kad būtų galima **įvertinti veiklos rezultatus ir gerinti padėtį kampanijos metu**. Organizatoriai stebėjo reklamos rezultatus ir vienoje valstybėje narėje pasiteisinusias strategijas kartojo kitose valstybėse narėse.

Iniciatyvą propagavo 100 nacionalinių organizacijų ir jų rėmėjų, taip pat pasaulinių su žiauriu elgesiu su gyvūnais kovojančių prekių ženklų, pavyzdžiui, „Dove“ ir „The Body Shop“.

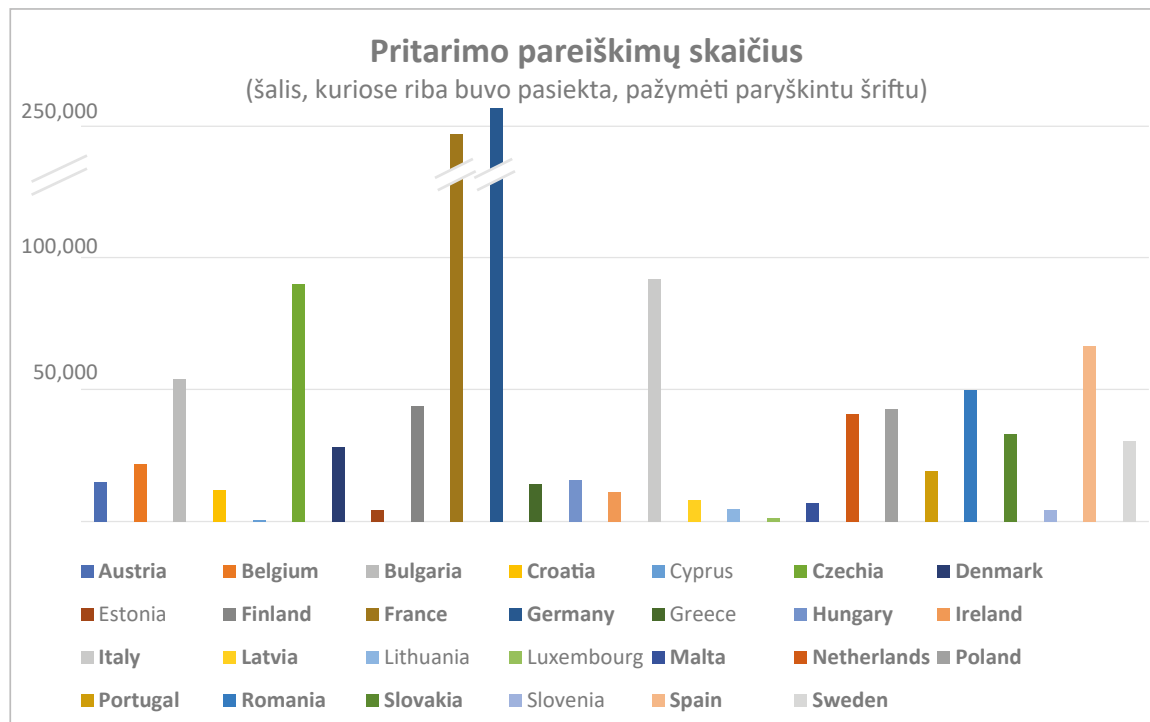
| Parašų rinkimas

Organizatoriai pradėjo parašų rinkimo etapą kruopščiai suplanavę ir apsvaustę veiklą. Organizatoriai kiekvienai valstybei narei nustatė tikslus remdamiesi keliais veiksniais, įskaitant toje valstybėje narėje **anksčiau surinktų parašų, susijusių su panašiomis kampanijomis, skaičių**, toje valstybėje narėje esančių kampanijų **remiančių organizacijų skaičių** ir vietos organizacijų **informavimo internete pajėgumus**. Organizatoriai taip pat apsvaustė **galimas kliūtis**, su kuriomis piliečiai susiduria pasirašdami iniciatyvą, pavyzdžiui, technologines spragas ir poreikį internete pateikti asmens tapatybės duomenis. Įvertinę šiuos veiksnius, organizatoriai **nustatė pagrindines tikslines šalis, kuriose rinko informaciją apie savo rinkodaros strategiją** ir kurioje buvo užtikrinti, kad iniciatyva surinks ne mažiau kaip 1 000 000 parašų.

Nepaisant kruopštaus planavimo ir pasirengimo, parašų rinkimo etapu organizatoriai susidūrė su tam tikrais sunkumais. Todėl organizatoriai turėjo **pritaikyti savo kampanijos strategiją** valstybėse narėse, kuriose parašų rinkimas buvo lėtas, ir prie krizinių situacijų, pavyzdžiui, Ukrainoje vykstančio karo, dėl kurio organizacijos partnerės turėjo nukreipti energiją ir išteklius pagalbai tiems, kuriems jos reikia. Organizatoriai parengė informacinius vaizdo įrašus apie iniciatyvos pasirašymą per Komisijos pateiktą centrinę internetinę pritarimo pareiškimų rinkimo sistemą, tačiau vis tiek gavo atsiliepimų iš piliečių, kad jie nesupranta, ko iš jų reikalaujama arba kodėl jie turėjo pateikti tokią išsamią asmeninę informaciją. Be to (kaip jau minėta), organizatoriai naudojo reklaminę veiklą, kad padėtų tobulinti savo rinkodaros strategiją per visą kampanijos laikotarpį. Tačiau organizatoriai nustatė, kad centrinė internetinė pritarimo pareiškimų rinkimo sistemoje nepavyko pakankamai išsamiai atsekti duomenų

rodiklių², kad būtų galima informuoti apie socialinės žiniasklaidos kampaniją, ir tai apribojo jų galimybes naudotis šia informacija savo strategijai tobulinti. Organizatoriai vis tiek, kai buvo įmanoma, toliau koregavo savo strategiją.

² Nuo to laiko ši funkcija sistemoje buvo patobulinta.

| Tikrinimas ir pateikimas

Parašų dėl iniciatyvos „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“ rinkimas baigtas 2022 m. rugpjūčio 31 d. Šie pritarimo pareiškimai buvo nusiųsti už tikrinimą atsakingoms kiekvienos valstybės narės nacionalinėms institucijoms. Atlikusios oficialią procedūrą, nacionalinės institucijos galutinai patvirtino **1 217 916 parašus**. Minimalioji riba pasiekta 21-oje valstybėje narėje.

Po to 2023 m. sausio 25 d. iniciatyva oficialiai pateikta Komisijai ir pradėtas šešių mėnesių tikrinimo laikotarpis.

Organizatoriams pradėjus kampanijos lobistinę veiklą, buvo **labai svarbu išlaikyti stiprų pagreitį**. Tam buvo pasitelktas **bendravimas su Europos Parlamento nariais ir pagrindiniais sprendimus priimančiais asmenimis**. Organizatoriai **sukūrė įvairių išteklių**, įskaitant medžiagą ir laiškus savo partneriams, skirtus jų regionų valdžios institucijoms. Jie parengė **išsamų informacinį dokumentą**, kuris buvo išplatintas prieš susitikimą su Komisijos nariais ir klausymą Europos Parlamente. Taip pat parengė klausimų ir atsakymų dokumentą, kuriame nagrinėjami ir paneigiami visi pareiškimai, kuriuos jie laiko nepagrįstais ar klaidinančiais.

Be to, organizatoriai **pristatė savo iniciatyvą Europos Parlamento jungtinės grupės dėl gyvūnų gerovės ir išsaugojimo posėdyje**. Jie aktyviai bendradarbiavo su šios grupės nariais, siekdami užtikrinti, kad šie būtų gerai pasirengę 2023 m. liepos 10 d. plenarinėje sesijoje vykšančioms diskusijoms.

3

Kampanijos poveikis

Nagrinėjimas ir Komisijos sprendimas

2023 m. sausio 25 d. oficialiai pateikus iniciatyvą „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“, organizatoriai 2023 m. kovo 17 d. susitiko su už vertybes ir skaidrumą atsakinga Komisijos pirmininko pavaduotoja Věra Jourová ir už vidaus rinką atsakingu Europos Komisijos nariu Thierry Bretonu (nuotraukos).

Copyright: European Union, 2023

2023 m. gegužės 25 d. Europos Parlamentas surengė viešąjį klausymą dėl iniciatyvos „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“ (viešasis klausymas). Organizatoriai pristatė iniciatyvos tikslus ir bendradarbiavo su EP nariais („Cruelty Free Europe Takeaways“). 2023 m. liepos 10 d. Europos Parlamento plenarinėje sesijoje buvo aptarta iniciatyva „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“ (įrašas).

2023 m. liepos 25 d. Europos Komisija priėmė komunikatą, kuriame nustatyti veiksmai, kurių ji ketina imtis reaguodama į iniciatyvą. Komisija palankiai vertina šią iniciatyvą ir pripažįsta, kad gyvūnų gerovė ir toliau kelia didelį susirūpinimą Europos piliečiams. Komunikate įvertinti kiekvieno iniciatyvos pasiūlymo privalumai (pranešimas spaudai).

Komunikate pabrėžiamas ES vadovaujamas vaidmuo palaipsniui nutraukiant gyvūnų naudojimą bandymams ir apskritai gerinant gyvūnų gerovę. Konkrečiau, Komisija pasiūlė šiuos teisėkūros ir su teisėkūra nesusijusius veiksmus, kuriais siekiama iniciatyvos „Už kosmetiką be gyvūnų kančių“ tikslų:

- toliau taikyti draudimą atlikti bandymus su gyvūnais ir užtikrinti jo vykdymą pagal ES Kosmetikos gaminių reglamentą;
- apsvarstyti, ar reikia keisti teisės aktus, kad būtų dar aiškiau apibrėžta ES kosmetikos gaminių ir REACH reglamentų sąsaja, remiantis vykstančios teisminės peržiūros rezultatais;
- pradėti rengti veiksmų gaires dėl bandymų su gyvūnais pakeitimo cheminės saugos vertinimuose įvairiais veiksmais ir laipsnišku bandymų su gyvūnais pakeitimo keliu, įtraukiant visus susijusius suinteresuotuosius subjektus;
- inicijuoti keletą veiksmų siekiant paspartinti bandymų su gyvūnais mažinimą mokslinių tyrimų, švietimo ir mokymo srityse (įskaitant tiriamuosius seminarus) ir remti naujas mokslininkų mokymo iniciatyvas ankstyvuojant jų karjeros etapu;
- ES lėšomis toliau remti alternatyvių bandymų su gyvūnais mokslinius tyrimus.

2023 m. lapkričio 8 d. organizatoriai, susitikę su Komisijos nariu V. Sinkevičiumi, aptarė Komisijos atsaką į Europos piliečių iniciatyvą.

Copyright: European Union, 2023

Idėjos ir patarimai būsimiems organizatoriams

- Svarbiausia – pasirengimas.
- Sudaryti sąlygas kitoms organizacijoms kuo lengviau dalyvauti jūsų kampanijoje (pavyzdžiui, išversti reklaminius skelbimus ir skaitmeninius išteklius ir sudaryti sąlygas individualizuoti medžiagą).
- Svarbu turėti savo komandoje ne tik kampanijai dirbančių žmonių, kurie išmanytų kampanijos temą, bet ir tų, kurie moka kurti įdomų turinį, analizuoti kampanijos rezultatus, skatinti bendradarbiavimą su kitais ir bendradarbiauti su atitinkamais EP nariais.
- Reikia sekti išlaidas (įskaitant paramą natūra), nes teisiškai privaloma deklaruoti įnašus, viršijančius 500 EUR (taip pat nepiniginę tos ar didesnės vertės paramą).